

فصلنامه رسوب و سنگ رسوبی

سال دوم - شماره چهارم - بهار ۱۳۸۸ صفحه (۷۳-۸۵)

Journal of Sediment and Sedimentary Rock

رخساره ها و محیط رسوبی سازند روتہ در شمال شهرود (البرز شرقی)

سید محمد جواد موسوی^۱ و انسیه نوروزی^۲

۱- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرود

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد رسوب شناسی و سنگ رسوب دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرود

چکیده:

نهشته های سازند روتہ (پرمین بالایی) در شمال شهرود (دره قطارزرشک) به ستبرای ۱۸۷/۳۴ متر است. این سازند با ناپیوستگی هم شبی در روی سازند دورود (پرمین پایینی) و به دلیل افق ضخیم لاتریتی، در زیر سازند الیکا (تریاکس) جای دارد. در این برش، سازند روتہ در برگیرنده سنگ آهک باین لایه هایی از آهک شیلی در پایین، سنگ آهک پرفسیل همراه با آهک مارنی در میانه و تناوبی از آهک های آنکوئیدی ضخیم لایه به همراه آهک های مارنی در بالا است. بررسی های صحرایی و میکروسکوپی سازند روتہ منجر به شناسایی یک مجموعه رخساره ای کاملاً کربناته شده است. این گروه رخساره ای کربناته از ۲۲ رخساره در ۴ گروه رخساره ای وابسته به محیط های پهنه جزرومدمی، تالاب، سد و دریای باز ساخته شده است.

در برش مطالعه شده گروه رخساره ای کربناته در پلاتفرم نوع رمپ هموکلینیال پدید آمده است.

واژه های کلیدی: رخساره ها، محیط رسوبی، سازند روتہ، پرمین، البرز شرقی،

Facies and depositional environment of the Ruteh Formation in the north of Shahroud (Eastern Alborz)

Abstract

The deposits of the Ruteh Formation (Upper Permian) in the north of Shahroud (Ghatar Zereshk valley) are 187.34 meters thick. It is unconformably overlain by the Doroud Formation (Lower Permian) and is unconformably underlain by the Elika Formation (Triassic) with a thick laterite horizon. In this section, the Ruteh Formation consists of limestone with shale lime interbedded in the lower part, fossiliferous limestone with marl lime in the middle part, and a period of thick layer oncoidal limestone and marl lime in the upper part. Field and microscopic studies of the Ruteh Formation led to the recognition of one facies group of full carbonate. The carbonate facies consists of 22 facies including 4 facies groups related to tidal flat, lagoon, barrier, and open marine. The carbonate facies group has been deposited in a homoclinal ramp.

Key words: Facies, Depositional environment, Ruteh Formation, Permian, Eastern Alborz.

در شمال شاهروود، رختنمون کاملی از واحدهای سنگی مربوط به پالئوزوئیک فوکانی وجود دارد و این واحد ها تاکنون در این منطقه مورد بررسی قرار نگرفته اند، لذا در این مطالعه رخساره ها و محیط رسویی، سازند روته در دره قطار زرشک واقع در شمال شاهروود (البرز شرقی) انتخاب و بررسی شده است.

۲- اهداف مطالعه:

هدف از این تحقیق مطالعه چینه نگاری و بررسی لیتوژوئی سنگهای پرمن در منطقه، بررسی رخساره های میکروسکوپی، تفکیک و رده بندی رخساره های رسویی مختلف و تعییر و تفسیر شرایط تشکیل آنها، تعیین محیط رسویگذاری قدیمه و تغییرات محیط رسویگذاری در طول دوره پرمن می باشد.

۳- موقعیت جغرافیایی و راه های ارتباطی:

برش مورد نظر در شمال شهرستان شاهروود، در نزدیکی روستای نکارمن و در مسیر دره قطار زرشک جای دارد که در نقشه زمین شناسی ۱:۱۰۰۰۰۰ علی آباد قرار می گیرد (شکل ۱). طول جغرافیایی منطقه $16^{\circ}54'$ و عرض جغرافیایی $25^{\circ}36'$ است.

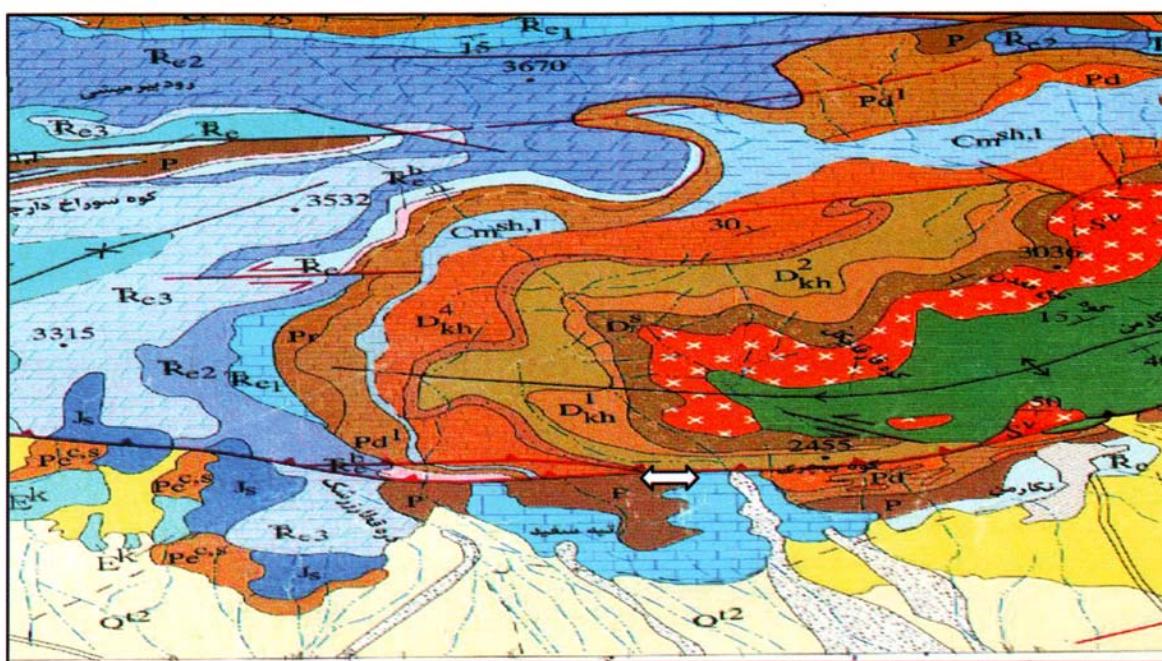
بهترین راه دسترسی به منطقه، جاده شاهروود - مجن، است؛ که با طی مسافت ۲۵ تا ۳۰ کیلومتر (از شاهروود) به جاده خاکی رسیده است (برای نمونه: وزیری، ۱۳۷۱؛ کنگازیان، ۱۳۷۲؛ مختارپور، ۱۳۷۶ و لاسمی ۱۳۷۹) اما از آنجا که در دره قطار زرشک واقع

گسترش جغرافیایی سنگهای پرمن ایران بسیار زیاد است به گونه ای که بسیاری از فرایون های قدیمی در شمال آذربایجان، البرز، ایران مرکزی، سنتنگ - سیرجان و همچنین زاگرس با دریای کم ژرف و پیشرونده پرمن پوشیده شده، سنگهای پرمن را می توان بر روی ردیف های گوناگون کربونیفر، دونین، سیلورین، اردوبیسین و کامبرین دید. در البرز برونزدهای گسترده ای از

سنگهای پرمن وجود دارد. سازند روته از جمله سازند های پرمن در حوضه رسویی البرز است که اولین بار آقای آسرتو (Asserto) در سال ۱۹۶۳ در دره روته (شمال خاوری روستای

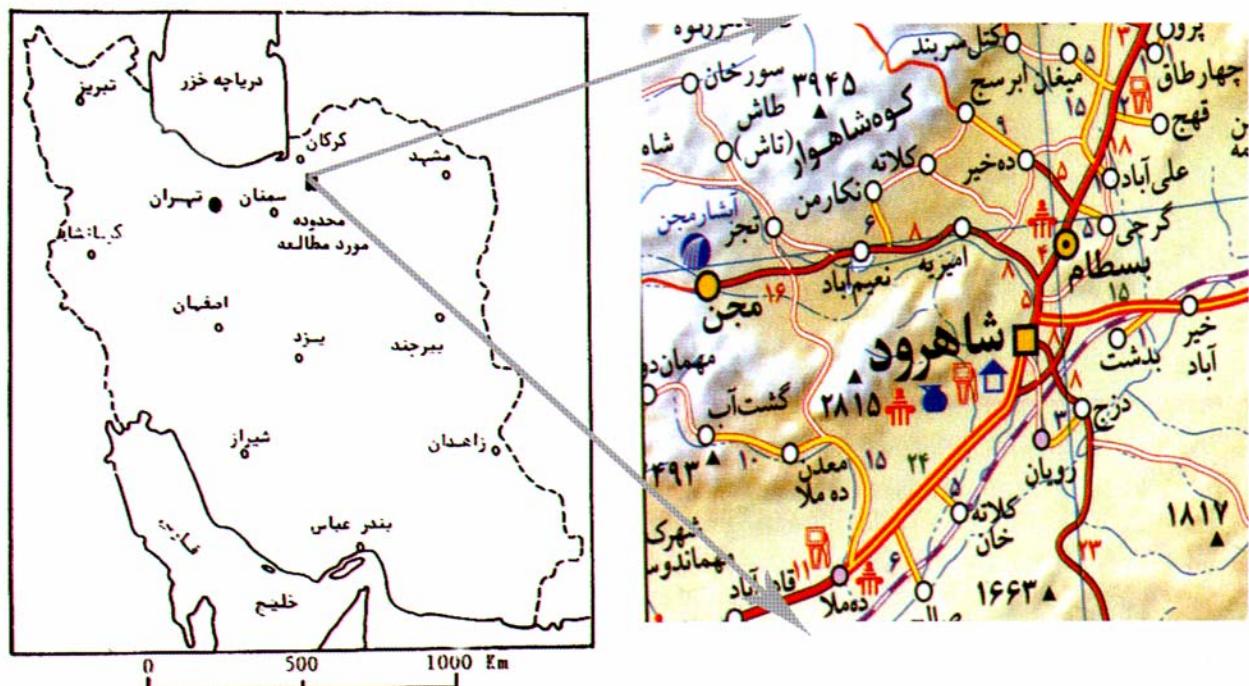
روته)، به ضخامت ۲۳۰ متر، مطالعه و معرفی کرده است. از نظر دیرینه شناسی، سازند روته یکی از پرفیل تربن واحدهای سنگی

پرمن البرز - آذربایجان است. به همین دلیل، مرجان ها، بازوپایان، جلبک ها و روزنه داران سازند به خوبی مطالعه شده، بیانگر بخش زیرین پرمن بالای (مرغابین) دانسته شده اند (آقاباتی، ۱۳۸۵). در سال های اخیر چینه نگاری، رخساره ها و محیط رسویی سازند روته در برش های گوناگون بررسی شده است (برای نمونه: وزیری، ۱۳۷۱؛ کنگازیان، ۱۳۷۲؛ مختارپور، ۱۳۷۶ و لاسمی ۱۳۷۹) اما از آنجا که در دره قطار زرشک واقع

شکل ۱- نقشه زمین شناسی قطار زرشک، انتباس از نقشه ۱:۱۰۰۰۰۰ علی آباد، سازمان زمین شناسی ایران

(فساره ها و محیط زیبی سازند روتاه در شمال ...)

شکل ۲ - راه ارتباطی ناحیه مورد مطالعه (اقتباس از اطلس راه های ایران، ۱۳۸۵)

شده تهیه و مطالعه گردید که این نمونه های کربناته بر اساس طبقه بندی دانهام (۱۹۶۲) نام گذاری شدند. در نهایت، نتایج به دست آمده از مشاهدات صحرایی و مطالعات آزمایشگاهی به دقت تلفیق گردیده و با استفاده از منابع معتبر موجود و مرتبط با موضوع پژوهش، تفسیر و به صورت گزارش حاضر تنظیم و تدوین گردید.

۵- چینه نگاری سنگی سازند روتاه در منطقه قطار زرشک:
سازند روتاه با ضخامت $187/34$ متر مت Shankل از سنگ آهک با بین لایه هایی از آهک شیلی در پایین، سنگ آهک پر فسیل همراه با آهک مارنی در وسط و تناوبی از آهک های آنکونیدی ضخیم لایه به همراه آهک های مارنی در بالا می باشد (شکل ۳). در این برش، سازند روتاه به صورت هم شیب بر روی ماسه سنگ های خاکستری با بین لایه های شیلی سازند دورود (شکل ۴) و در زیر آهک و آهک دولومیتی ضخیم لایه و توده ای سازند الیکا جای می گیرد که با یک افق بوکسیتی از سازند الیکا جدا می شود (شکل ۵).

و با طی حدود ۳ کیلومتر به باغات قطار زرشک و سپس دره قطار زرشک و برش مورد نظر می رسیم. همچنین از طریق راههای فرعی از جمله از طرف روستای نکارمن، معدن سنگ و... نیز می توان به دره قطار زرشک دسترسی یافت (شکل ۲).

۴- روش مطالعه:

مطالعات انجام شده بر روی سازند مورد نظر در طی مراحل زیر صورت پذیرفته است:

- ۱- بررسی مطالعات پیشین ۲- انتخاب منطقه مورد مطالعه
- ۳- برداشت های صحرایی ۴- مطالعات آزمایشگاهی ۵- تلفیق داده ها و نتیجه گیری.

در ابتدا مطالعات کتابخانه ای برای تعیین برش مناسب از سازند صورت پذیرفت، سپس با بازدید از ناحیه، مناسب ترین برش و مرزهای پایین و بالایی برش، اندازه گیری سترای لایه ها و نمونه برداری از قاعده سازند به سوی بالا برپایه تغییرات رخساره عمود بر امتداد طبقات و بررسی ساخت، بافت و اجزاء رخساره ها انجام گردید در ادامه ۵۵ مقطع نازک از نمونه های برداشت

۶- بیان رخساره ها:

بر پایه بررسی های صحرایی، تجزیه و تحلیل سنگ شناسی و مطالعات میکروسکوپی، گروههای مختلف میکروفاسیس ها مورد شناسایی قرار گرفته، براساس مدل ارائه شده (Fulgel, 2004) در چهار گروه رخساره ای پهنه های جزرو مدی (A)، تالاب (B)، سد (C) و دریای باز (D) قرار می گیرد.

۶-۱ گروه رخساره ای پهنه های**جزرو مدی (A)**

گروه رخساره ای A شامل رخساره های A1 (مادستون ایتراکلست دار)، A2 (مادستون با فابریک روزنه ای)، A3 (مادستون آهکی)، A4 (مادستون همراه با قالب کانی های تبخیری) است.

Intraclast Lime Mudstone A1

این رخساره دارای ایتراکلست فراوان و لایه بندی ضعیف است. آثاری از ترک گلی نیز در این رخساره دیده می شود.

Lime Mudstone With Fenestral Fabric A2

این رخساره از لایه بندی ظریف و ذرات ریزی از جمله خردہ های استراکود تشکیل شده است. در بعضی موارد بایوکلاستهایی که با کلسیت پر شده اند، مشاهده شده است. از ویژگیهای عمدۀ این رخساره وجود لکه های کلسیت اسپاری و ایجاد بافت فنسترال (Fenestral) یا چشم پرنده ای و وجود پدیده های دیاژنتیکی نظیر استیلولیت در زمینه میکریتی است.

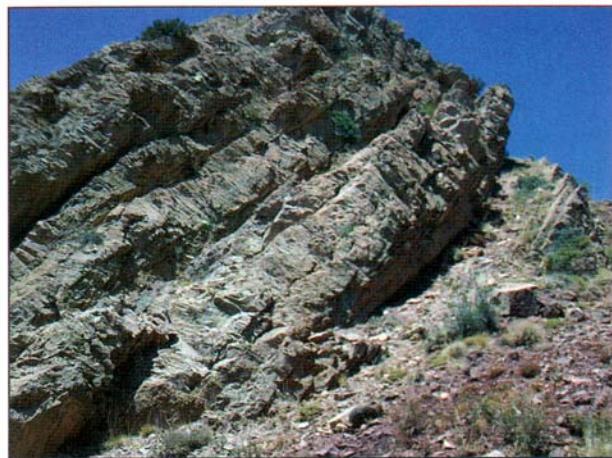
Lime mudstone A3

این میکروفاسیس تحت تأثیر یک پدیده دیاژنتیکی قرار گرفته است، بطوریکه زمینه یکدست میکریت به میکروسپار تبدیل شده است و در این رخساره آلوکمی دیده نمی شود.

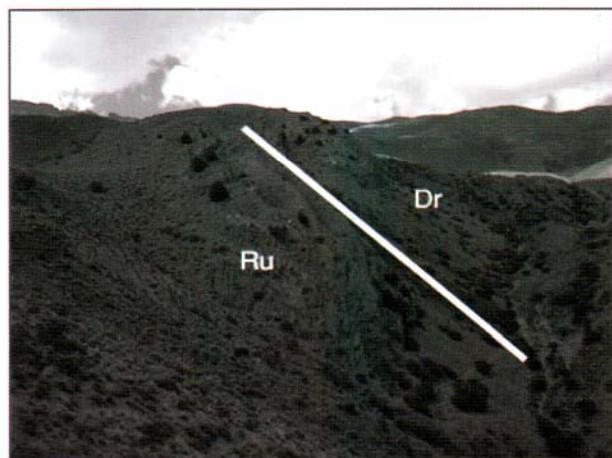
Lime Mudstone With Evaporate casts A4

در این رخساره مقدار آلوکم صفر الی یک درصد می باشد. این رخساره دارای قالب کانی های تبخیری است که پس از نابودی کانی، با سیلیس یا کلسیت پر شده اند. همچنین درصد کمی هم بافت چشم پرنده ای مشاهده می شود.

تفسیر گروه رخساره ای A: کفه جزرومدی چنانکه از اسمش پیدا است در محدوده جزر و مد قرار دارد که به طور متناوب با

شکل ۳ - آهکهای ضخیم لایه سازند روته در برش مورد مطالعه

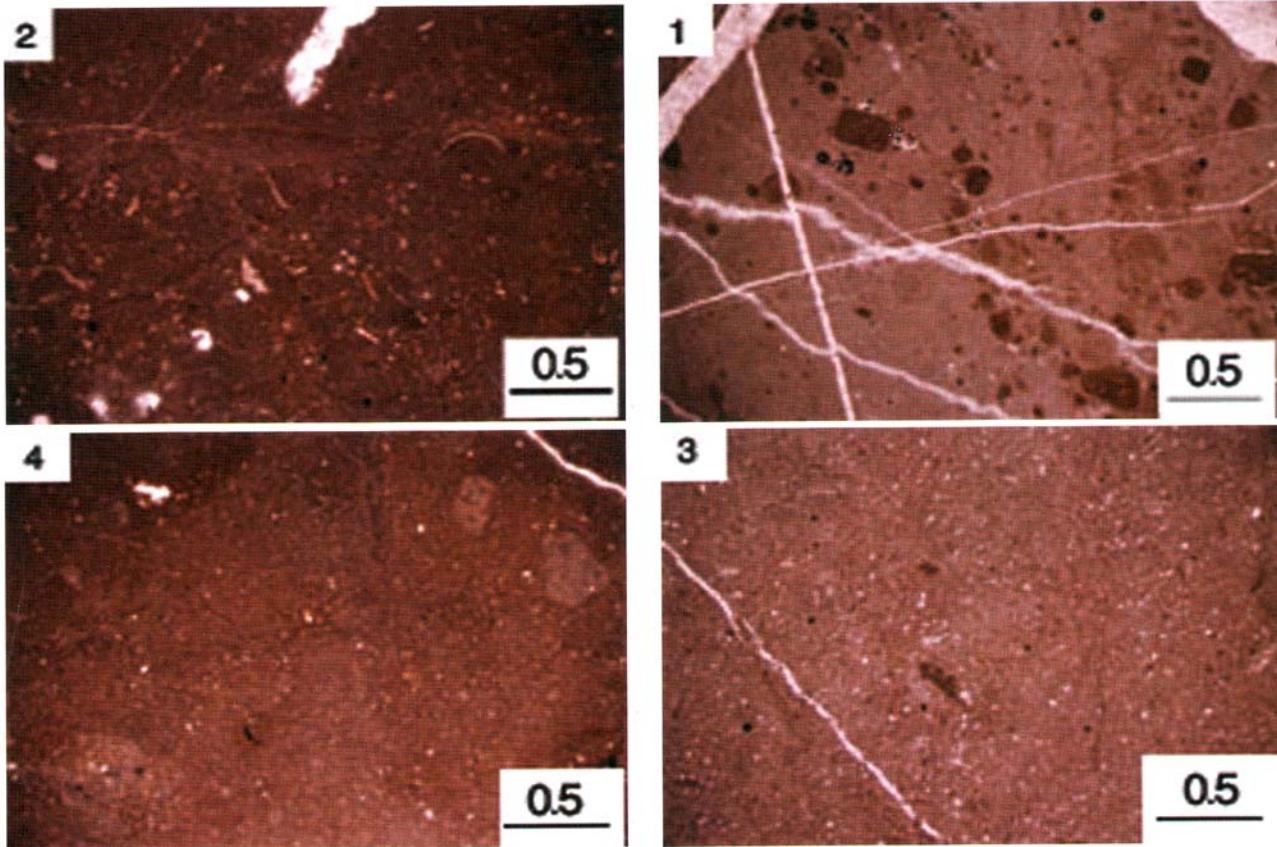
شکل ۴ - مرز سازندهای دورود و روته

شکل ۵ - مرز سازندهای روته و الیکا و وجود افق لاتریتی

است. همچنین فسیل کم یا فاقد فسیل بودن از ویژگیهای دیگر این گروه رخساره ای است.

(Fulgel, 1982). (شکل ۶)

شکل ۶-۱: مادستون ایتراکلست دار، ۲: مادستون با فابریک روزنه ای، ۳: مادستون آهکی، ۴: مادستون همراه با قالب کائیهای تبخیری.

شامل می شوند (فیض نیا، ۱۳۷۷).

Ostracod Lime Wackston/Mudstone B2

این رخساره بطور عمده از خرده های استراکود به میزان ۳۵ درصد تشکیل شده است. خار برآکیوپود، پلوئید، خرده هایی از جلبک سبز و درصد کمی ذرات ریز کوارتز نیز در این رخساره دیده می شود. ذرات آلوكمی در یک زمینه میکرایتی که درصدی از آن در اثر نئومورفیسم به میکرواسپاریت تبدیل شده است، در کنار هم قرار گرفته اند.

. Algae Peloid Lime Packstone / Grainstone B3

این رخساره شامل درصد قابل توجهی پلوئید (۳۰-۳۵ درصد) و انواع جلبک می باشد. جلبک های سبز ژیمنوکدیاسه، داسی کلاداسه و جلبک فیلوئید در این رخساره فراوان تر هستند. آلوكم های دیگری از جمله گاستروپود، پوسته و خار برآکیوپود، دوکفه ای

سیلاب پوشیده شده یا بیرون زده می شود. کفه جزر و مدی کربناته همانگونه که در رخساره ها آمده است متشکل از توالی آهک - تبخیری، ایتراکلست، ترکهای گلی و یافت چشم پرنده ای

۲-۶ گروه رخساره ای تالاب (B) / Lagoon

گروه رخساره ای B شامل رخساره های B1 (وکستون پلوئیددار ماسه ای همراه با آشفتگی زیستی)، B2 (وکستون تا مادستون استراکوددار)، B3 (پکستون تا گرینستون پلوئید و جلبک دار)، B4 (وکستون پلوئیددار)، B5 (پکستون تا گرینستون پلوئید و بیوکلست دار)، B6 (گرینستون پلوئید و اثید دار) است.

Wackston Sandy Peloid Lime With Bioturbation B1

این رخساره شامل درصد بالایی پلوئیدو ذرات آواری مانند کوارتز است. خرده های اکینودرم، بریوزوا، جلبک ژیمنوکدیاسه، کورتوئید و فرامینیفر سایر اجزایی هستند که در این رخساره مشاهده می شود. وجود آشفتگی زیستی به صورت آثار حفاری در این رخساره قابل توجه است. این آهک ماسه ای به همراه آلوكم های ذکر شده نهشته های ناحیه پشت ریف یا تالاب را

Bryozoa Gastropoda Bioclast Grainstone C4

در این رخساره ذرات اصلی شامل گاستروپود (۳۵ درصد) و بربوزوآ (۲۵ درصد) می باشد. همچنین درصد قابل توجهی اکینودرم و جلبک نومولیسترینا نیز وجود دارد. سایر اجزاء شامل پوسته و خار برآکیوپود، ایترالکلست، پلوئید و الید، می باشد. ذرات آلوکم در این رخساره در زمینه ای کاملاً سیمانی از کلسیت اسپاری قرار گرفته اند.

Bioclast Ooid Grainstone C5

در این رخساره الید ها در بعضی قسمتها حالت کورتوئید دارند. پوسته و خار برآکیوپود، آنکوئید، اکینودرم، بربوزوآ، گاستروپود، ایترالکلست، دوکفه ای، جلبک نومولیسترینا، جلبک ژیروانلا و جلبک سبز ژیمنوکدیاسه، فرامینیفر هایی مانند فوزولین، شواجرین، پکی فولیا سایر اجزاء اسکلتی و غیر اسکلتی هستند که در این رخساره مشاهده می شوند. دانه ها با سیمان کلسیت اسپاری در کنار یکدیگر قرار گرفته اند.

Echinoderm Peloid Fusulina Grainstone C6

از ذرات اصلی این رخساره می توان فرامهایی از خانواده فوزولین و ذرات پلوئید را نام برد. مقدار اکینودرم نیز قابل توجه است. سایر آلوکم ها شامل پوسته و خار برآکیوپود، بربوزوآ، گاستروپود، آنکوئید، جلبک فیلوئید، نومولیسترینا و ژیروانلا می باشد. کلسیت اسپاری دروزی در برخی قسمتها مشاهده می شود.

Bioclast Intraclast Grainstone C7

در این رخساره قطعات میکریتی ایترالکلست با فراوانی ۴۰ درصد وجود دارد که در اندازه های متوسط تا بزرگ و به اشکال گرد تا نیمه گرد و بیضوی مشاهده می شد. سایر اجزاء شامل آگرگات، اکینودرم، برآکیوپود، گاستروپود، جلبک نومولیسترینا و جلبک سبز داسی کلاداسه می باشد. سیمان اسپاریتی در فواصل بین دانه ها تشکیل شده است.

Bioclast Echinoderm Fusulina Packstone C8

در این رخساره به طور عمدۀ جنسهای مختلف فرامینیفر از خانواده فوزولین ها ، و اکینودرم مشاهده می شود از سایر آلوکم ها در این رخساره می توان به بربوزوآ، برآکیوپود، جلبک ژیروانلا، کلونی مرجانهای گروه تابوله اشاره کرد. آلوکم ها در

۳-۶ گروه رخساره ای سد (C / (C) Shoal /

گروه رخساره ای C شامل رخساره های C1 (گرینستون آنکوئید و بیوکلست دار)، C2 (گرینستون بیوکستی برآکیوپود و بربوزوآدار)، C3 (گرینستون فوزولین و جلبک دار)، C4 (گرینستون بیوکلستی گاستروپود و بربوزوآدار)، C5 (گرینستون الید و بیوکلست دار)، C6 (گرینستون فوزولین، پلوئید واکینودرم دار)، C7 (گرینستون ایترالکلست و بیوکلست دار)، C8 (گرینستون بیوکلستی فوزولین و اکینودرم دار) است.

Bioclast Oncoid Grainstone C1

از ذرات اصلی موجود در این رخساره می توان به آنکوئیدهای جلبکی کروی تا کشیده اشاره کرد که بیش از ۵۰ درصد را شامل می شوند، اندازه این دانه ها بزرگتر از ۲ میلی متر است. از اجزاء دیگر این رخساره اکینودرم، پوسته و خار برآکیوپود، گاستروپود، بربوزوآ، جلبک نومولیسترینا، جلبک فیلوئید و فرامینیفرهایی چون فوزولین و شواجرین، هستند که اکثرآ هسته آنکوئید را تشکیل می دهند. دانه ها با کلسیت اسپاری به هم متصل شده اند که در بعضی قسمتها دولومیتی شده اند.

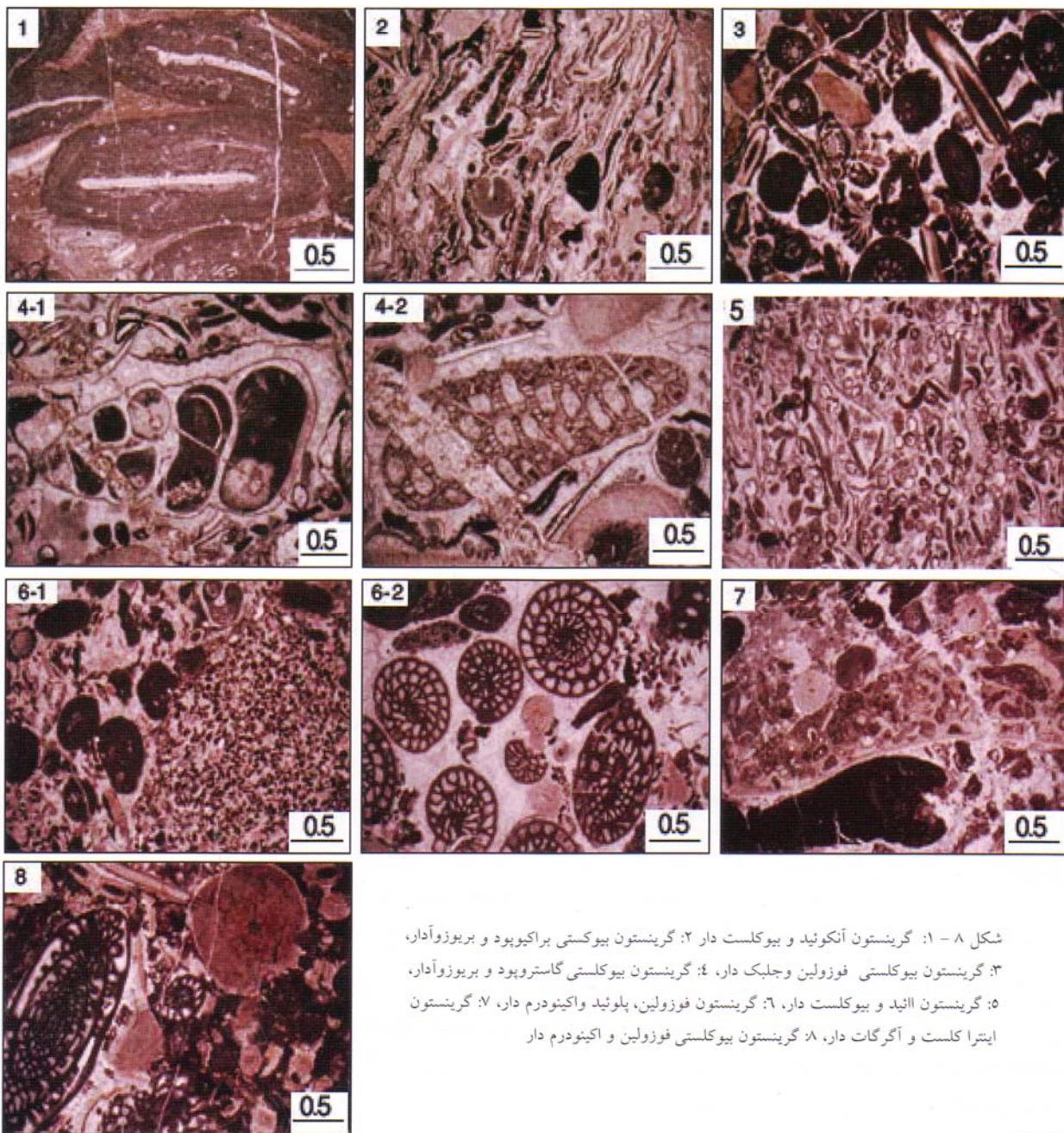
Bryozoa Brachiopoda Bioclast Grainstone C2

این رخساره از درصد قابل توجهی برآکیوپود و بربوزوآ تشکیل شده است. گاستروپود، اکینودرم، جلبک نومولیسترینا و فیلوئید، فرامینیفر و درصد کمی پلوئید سایر آلوکم های تشکیل دهنده این رخساره هستند. مجموعه ذرات بالا در یک زمینه از کلسیت اسپاری دروزی قرار دارند که در بعضی قسمتها سیمان، اطراف دانه ها را نیز فرا گرفته است. وجود برآکیوپود و بربوزوآ نشان دهنده حاشیه به سوی دریای سد است (لاسمی، ۱۳۷۹).

Algae Fusulina Bioclast Grainstone C3

فراوان ترین آلوکم در این رخساره فرام های خانواده فوزولین است که فراوانی آنها در حدود ۴۵ - ۴۰ درصد است. جلبک ژیروانلا که در برخی قسمتها تشکیل آنکوئید را می دهد و جلبک نومولیسترینا نیز درصد قابل توجهی را در بر می گیرند . سایر آلوکم ها شامل اکینودرم و پوسته و خار برآکیوپود، خرد های بربوزوآ و قطعاتی از گاستروپود می باشد. کلسیت اسپاری فضای بین ذرات را پر کرده است.

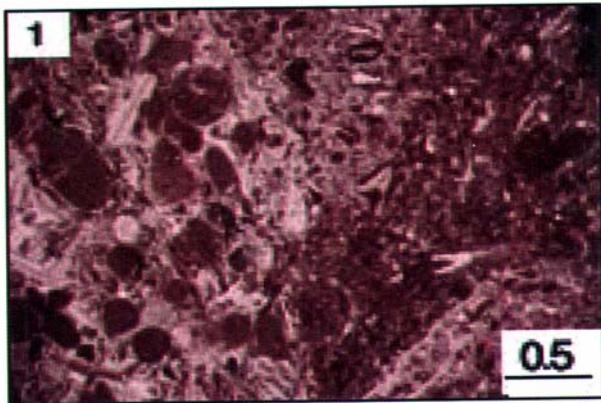
اکینو درم، خرد های جلبکی، بریوزوآ، گاستروپود و بر اکیو پود؛ آغشتنگی به همایت نیز مشاهده می شود، سیمان کلستی، اطراف برخی دانه ها را فرا گرفته است. وجود فرامینیفر های درشت فوزولین، اکینو درم، بریوزوآ و مرجان در این رخساره نشان می دهد حاشیه سد به سوی دریای باز است. (لامسی، ۱۳۷۹) تفسیر گروه رخساره ای C: حضور دانه های غیر اسکلتی نظیر آنکوئید و الید و پلوئید و ایترائلست همراه اجزاء اسکلتی نظیر

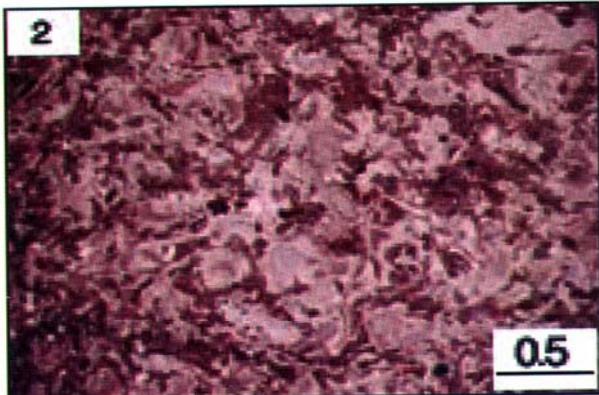
شکل ۸ - ۱: گرینستون آنکوئید و بیوکلست دار، ۲: گرینستون بیوکلستی بر اکیو پود و بریوزوآ دار، ۳: گرینستون بیوکلستی فوزولین و جلبک دار، ۴: گرینستون بیوکلستی گاستروپود و بریوزوآ دار، ۵: گرینستون الید و بیوکلست دار، ۶: گرینستون فوزولین، پلوئید و اکینو درم دار، ۷: گرینستون ایترائلست و آگرگات دار، ۸: گرینستون بیوکلستی فوزولین و اکینو درم دار

(فساره ها و محیط (سوبی سازند روت) در شمال ...)

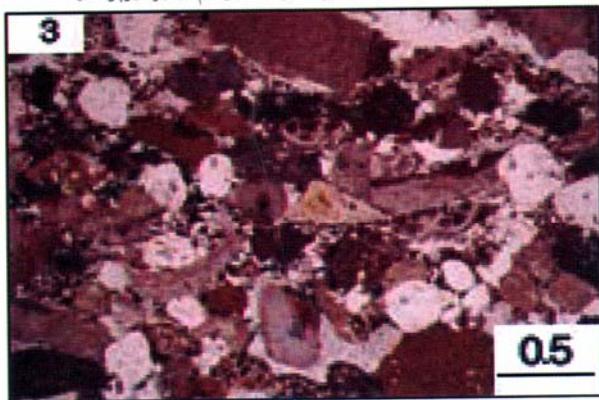
فزوولین ها و همچنین اندازه ریز تا متوسط دانه های اسکلتی، وجود میکریت فراوان که نشان دهنده نبود انژی کافی برای جابه جایی گل آهکی است، نمایانگر تشکیل این مجموعه رخساره در یک محیط دریایی کم عمق می باشد (فیض نیا). به نظر می رسد که آلوکم های این رخساره اکثر قطعاتی هستند که از قسمت سد منفك و با جریانها و امواج در جلوی سد متتمرکر گردیده، حالت واریزه دارند. (شکل ۹)

شکل ۹ - ۱: پکستون تا گرینستون بیوکلست و ایترالکلست دار

شکل ۹ - ۲: پکستون تا گرینستون اکینودرم و برآکیوپودار

شکل ۹ - ۳: گرینستون اکینودرم دار ماسه ای

۶- ۴ گروه رخساره ای دریای باز (D) /

گروه رخساره ای D شامل رخساره های D1 (پکستون تا گرینستون ایترالکلست و بیوکلست دار)، D2 (پکستون تا گرینستون بیوکلستی اکینودرم و برآکیوپودار)، D3 (گرینستون اکینودرم دار ماسه ای) D4 (وکستون بیوکلست دار) است.

Bioclast Intraclast Lime Packstone/Grainstone D1

در این رخساره ایترالکلست با فراوانی ۳۰ - ۲۵ درصد و اجزائی نظیر بریوزوا، پوسته و خار برآکیوپود، اکینودرم، پلولید با درصد قابل توجهی وجود دارد. کورتوبیلد، خرده های جلبک سیز با درصد کمتر موجود است. فضای بین ذرات نیز در بعضی قسمتها از سیمان و در بعضی قسمتها از میکریت پر شده است.

Brachiopoda Echinoderm Bioclast Lime Packstone/Grainstone D2

در این رخساره اکینودرم (خرده هایی از ساقه کرینوئید، برش عرضی و طولی کرینوئید با سیمان سین تکسیال) و برآکیوپود با درصد بالاتر، بریوزوا، فرامینیفرهای بتیک ازجمله همی گوردیوس، گلوبی والوئولینا، توبرتینا، پکی فولیا و فزوولین، قطعاتی از جلبک سیز با درصد پایین تر وجود دارد. دانه ها در زمینه ای از سیمان و میکریت قرار گرفته اند.

Sandy Bryozoa Echinoderm Grainstone D3

ذرات اصلی در این میکروفاسیس اکینودرم و بریوزوا هست. دانه های کوارتز در حد ماسه و درصد قابل توجهی نیز خرده سنگ در نمونه مشاهده می شود. فضای بین ذرات را کلسیت اسپاری پر کرده است. سایر آلوکم ها شامل خار برآکیوپود، دو کله ای، مرجان، جلبک ژیروانلا و فزوولین است.

Bioclast Lime Wackestone D4

این رخساره شامل تعدادی فزوولین درشت است که در زمینه میکریتی به صورت پراکنده پخش شده اند. فرامینیفرهای دیگری مانند پکی فولیا، توبرتینا، گلوبی والوئولینا نیز مشاهده می شوند. سایر اجزاء شامل جلبک ورمی پورلا، خار برآکیوپود و اکینودرم است. آثار حفاری نیز در این رخساره دیده می شود.

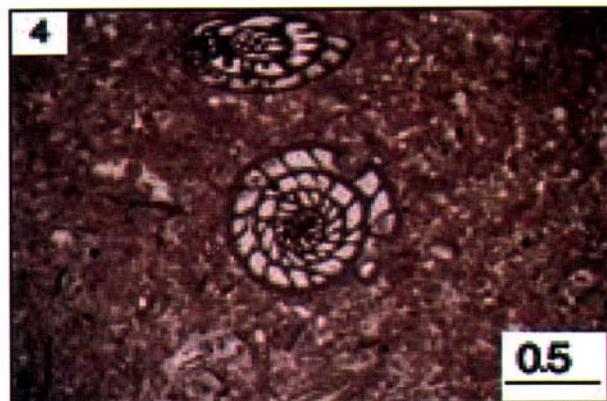
تفسیر گروه رخساره ای D: حضور خرده های اسکلتی موجودات حساس به شوری مانند اکینودرم، برآکیوپود و بریوزوا (Fulgel, 2004)، خرده های جلبک، فرام هایی از خانواده

(پرمنین پایینی) و به دلیل افق ضخیم لاتریتی، در زیر سازند الیکا (تریاس) جای دارد.

۳- بررسی های به عمل آمده، منجر به شناسایی یک مجموعه رخساره ای کاملاً کربناته انجامیده است که از ۲۲ رخساره در ۴ گروه رخساره ای تشکیل شده است.

۴- رخساره های تشکیل شده سازند روته در چهار کمربند پهن جزر و مدی (A)، تالاب (B)، سد (D) و دریای باز (C) قرار می گیرند.

۵- با توجه به توانی رخساره های تشکیل دهنده سازند روته، می توان نتیجه گرفت که رسوبات این سازند در برش مورد مطالعه، در یک پلاتفرم کربناته از نوع رمپ هموکلینال نهشته شده اند.

شکل ۹-۴: وکستون بیوکلست دار،

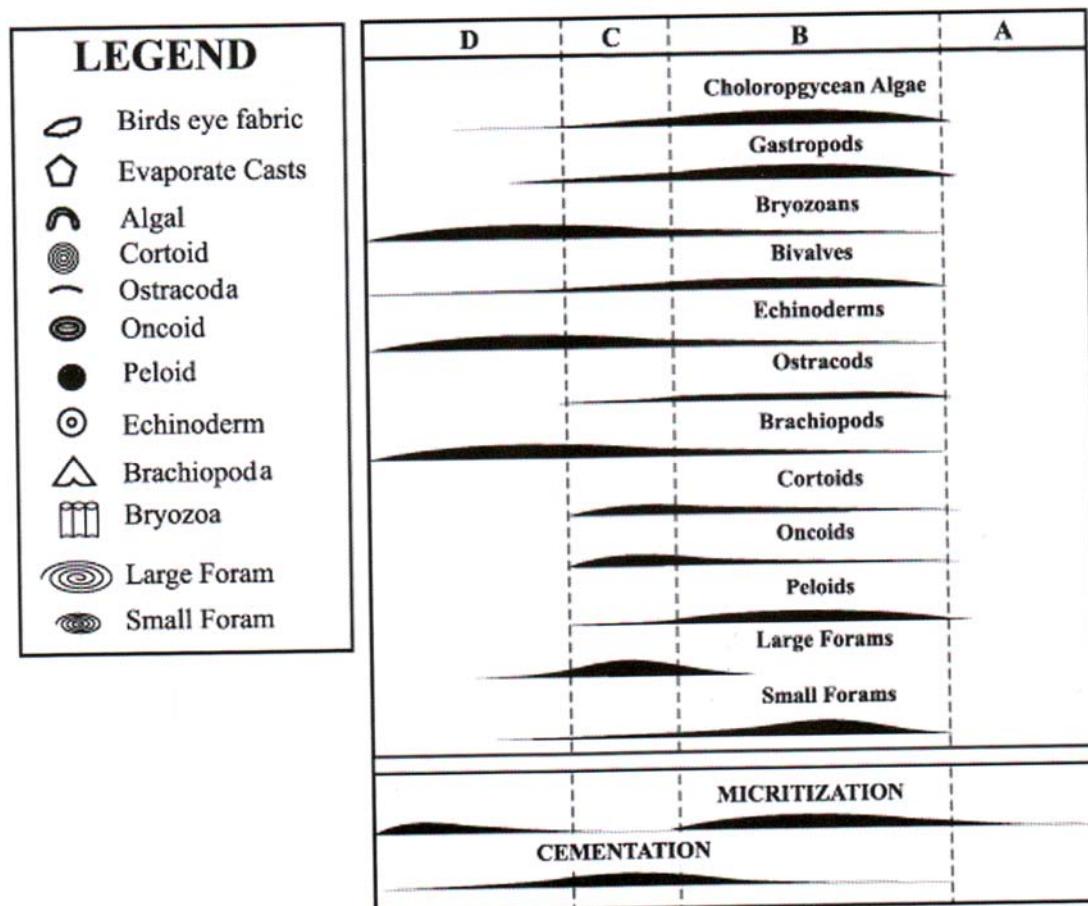
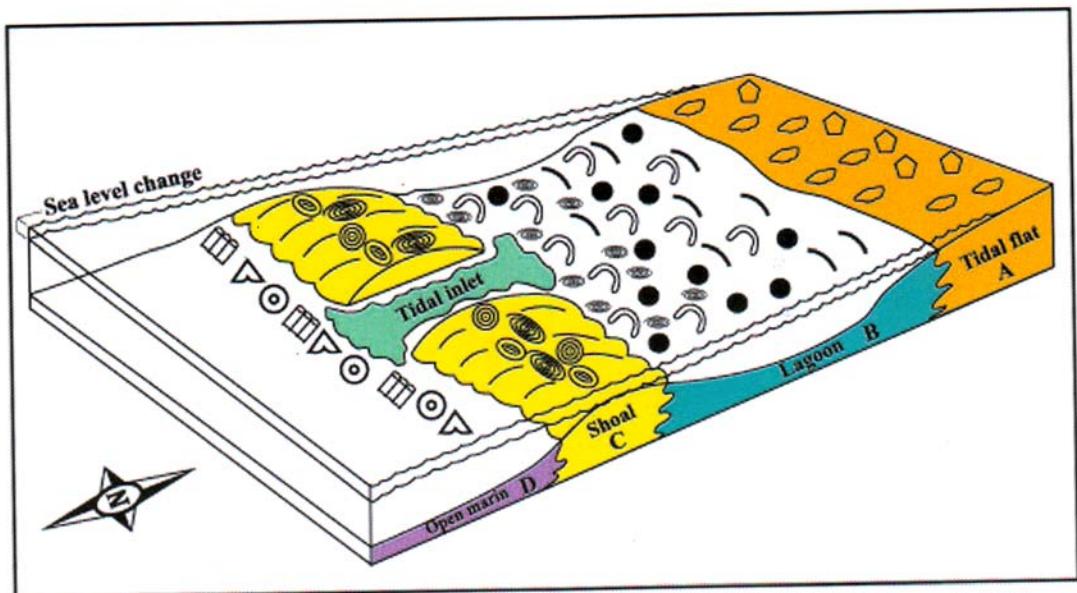
۷- مدل رسوبی سازند روته در برش مورد مطالعه:

بسیاری از رخساره های این مجموعه دارای مقادیر زیادی گل آهکی هستند که این مسئله بیانگر ته نشست این رسوبات در یک محیط آرام است. همچنین برخی رخساره های این مجموعه نیز فاقد میکریت هستند که نبود میکریت مؤید انرژی بالای محیط تشکیل آن ها است. انرژی امواج در این رخساره ها سبب شستشوی ذرات ریز گردیده است؛ این رخساره ها احتمالاً در سطح پشته ها و نزدیک به سطح دریا تشکیل شده اند. وجود پلوئید ها و فراوانی آنها می تواند بیانگر شرایط چرخش محدود آب و تشکیل آنها در محیط لاغون باشد (سلی، ۱۳۸۱). با مطالعه و بررسی رخساره های میکروسکوپی سازند روته و با در نظر گرفتن قانون والتر و شناخت صحیح از وضعیت و ارتباط رخساره ها، می توان مدل رسوبی مناسبی ارایه نمود. بررسی ارتباط عمودی رخساره ها و محیط رسوبی سازند روته در برش مورد نظر نشان می دهد که رخساره های این سازند در یک پلاتفرم کربناته از نوع رمپ هم شیب (Homoclinal Ramp)، (Reading, 1986)، (Fulgel, 2004) نهشته شده اند.

۸- نتیجه گیری:

۱- سازند روته در برش مورد مطالعه دارای ضخامت ۱۸۷/۳۴ متر است که متشكل از سنگ آهک با بین لایه هایی از آهک شیلی در پایین، سنگ آهک پرسیل همراه با آهک مارنی در میانه و تناوبی از آهکهای آنکوئیدی ضخیم لایه به همراه آهکهای مارنی در بالا است.

۲- این سازند با ناپیوستگی هم شیب در روی سازند دورود

شکل ۱۰ - مدل رسوبی رخساره ها و محدوده گسترش و فراوانی اجزای تشکیل دهنده آنها و محیط رسوبی هر یک از بخش های سازند روته در برش مورده

References:

Adams ; A.E, Mackenzie. W.S, (1998) " Carbonate Sediments and Rocks under the Microscope A colour Atlas of Carbonates Sediments and Rocks under the Microscope". *Manson publishing Ltd;London, 37.*

Carozzi. A.V. 1989, " Carbonate rocks depositional texture " *Petrol. Geol.*

Dunham , R.j.,1962" Classification of carbonate rocks according to depositional texture". In: *W.E.Ham , classification of carbonate rock.*

Flügel, E., (2004), "Microfacies of Carbonate Rocks , Analysis Interpretation and Application New York". *Springer-Verlag , 976 p.*

Flügel ; E., (1982) " Microfacies Analysis of Limestone ". *Springer , Berlin , 633p.*

Reading, H.J, 1986, " Sedimentary environment & facies ". *Manson publishing*

آقاباتی ، س.ع.، ۱۳۸۵، زمین شناسی ایران، انتشارات سازمان زمین شناسی کشور.

اهری پور، ر.، ۱۳۷۳، مطالعه سنگهای رسوبی در زیر میکروسکوپ، *بنیان علوم تهران.*

تاکر، موریس. ای، ۱۳۸۵، سنگ شناسی رسوبی، ترجمه سید رضا موسوی حرمی و اسدالله محبوبی، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.

خسرو تهرانی، خ.، ۱۳۷۷، میکروپالئوتولوژی کاربردی، انتشارات دانشگاه تهران.

سلی، ر..، ترجمه عبدالحسین امینی، رسول اخروی، ۱۳۸۱
محیط های رسوبی دیرینه، انتشارات دانشگاه تهران.
فیض نیا، س.، ۱۳۷۷، سنگ های رسوبی کربناته، انتشارات دانشگاه امام رضا (ع).

گرین اسمیت، ج.ت، ۱۳۷۷، پترولوزی سنگهای رسوبی، ترجمه پیمان رضایی و علی حسین جلالیان،
لامسی، ی.، ۱۳۷۹، رخساره ها، محیط های رسوبی و چینه
نگاری سکانسی نهشته پرکامبرین بالایی و پالئوزوئیک ایران،
كتاب شماره ۷۸ از انتشارات سازمان زمین شناسی و اکتشافات
کشور.

مخترپور، ح.، ۱۳۷۶، سنگ شناسی، محیط های رسوبی و توالی
سنگ های پرمین در ناحیه البرز، شمال ایران. رساله دکتری زمین
شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات ۴۲۴
صفحه.

موسوی حرمی، س. ر.، رسوب شناسی، انتشارات آستان قدس
رضوی.

وزیری، س، ح.، ۱۳۷۱، بیواستراتیگرافی و لیتواستراتیگرافی
واحدهای سنگی سازند های پرمین در ناحیه آبیک - هیو (البرز
مرکزی). پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد
تهران شمال.